

Prekrasan dan kao da je stvoren za traženje nestale obrambene kule i lokacija za snimanje. Ekipe arheologa iz Narodnog muzeja Slovenije i ekipe iz Žmerga uputile su se na brda iznad Jelenja i krenule po tijeku poznatog dijela obrambenog zida u terenski pregled dijela zida koji do sada nije bio označen na arheološkim kartama.

Claustra Alpium Iuliarum kasnoantički je sustav od dugačkih obrambenih zidova koji se proteže od samog centra Rijeke pa sve do doline Bače u Sloveniji. Za razliku od Hadrijanovog zida ili poznatog Dunavskog limesa, ovaj obrambeni sustav nije napravljen u jednoj neprekinutoj liniji niti na granici Rimskoga carstva. Njegova posebnost je da se sastoji od niza linearnih obrambenih zidova s pripadajućim kulama, tvrđavicama i tvrđavama postavljenih u prostoru tako da koriste već ionako teško prohodan teren u svoju korist, te zatvaraju one lakše prohodne dijelove. Njegova svrha bila je kontrola tog područja, posebice glavnih rimskih cesta koje su tuda prolazile prema centru Rimskog carstva, Italiji. Upravo taj neprohodan gorski teren dao je ime ovom obrambenom sustavu. Naime, antički geografi brdovito područje koje se proteže od Kvarnerskog zaljeva pa sve do Karnijskih Alpa nazivali su Julijske Alpe (Alpes Iuliae), a Claustra opisuje njihov značaj - Claustra na latinski znači barijere.

Iako je većina toka zidova poznata, arheolozi još uvijek pregledavaju nove prostore i vrše terenske preglede ne bi li pronašli nešto novo. Traženje i bilježenje ostataka na terenu danas olakšava moderna tehnologija. Upravo na ovaj način su se arheolozi danas našli na Jelenju, pronalaskom zida na Google karti, koja omogućava pogled iz zraka i time takozvanu ptičju perspektivu, omogućujući nam da vidimo bolje nego kad smo na samom terenu gdje nam drveće i granje često ometa pogled.

Iako su već prošli ovaj dio zida jednom prijašnjom prilikom, današnji zadatak bio je ponoviti terenski pregled i pokušati pronaći kulu. Naime, većina obrambenih zidova na Claustri završavala je kulom, međutim zadnji put nije bila pronađena. I ovoga je puta teren pregledan uzduž i poprijeko, međutim kula ni danas nije otkrivena. Pretpostavlja se da je vremenom uništena, kao što je i zid na djelovima teško prepoznatljiv i uništen te se većina kamenja s zida otkotrljala po strmim padinama brijega Borovica. U selu Lukeži blizu Jelenja, davno je bilo zapisano da postoji zid, međutim dugo vremena ga se nije moglo pronaći.

Arheolozi su danas pregledali svaki kutak te došli do važnog otkrića - pronašli su »izgubljeni« zid i potvrdili da je zaista dio Claustre. Ekipu arheologa iz Narodnog muzeja Slovenije pratila je i ekipa iz Žmerga koja je htjela vidjeti arheologe na djelu, ali i vidjeti jednu od budućih lokacija snimanja filma o Claustri. Naime, u sklopu projekta Claustra - Kamenci branici rimskog imperija, Žmergove aktivnosti vezane su uz predstavljanje samog spomenika i osviješćivanje javnosti o značaju ove kulturne baštine. Navedene aktivnosti uključuju i izradu promotivnih i edukativnih filmova o Claustri, a sve to omogućeno je djelomičnim financiranjem Europske unije u okviru Europska teritorijalna suradnja (ETS) OP SI-HR te sufinanciranjem Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske i Ministarstva kulture, kao i učešćem samih partnera Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Narodnog muzeja Slovenije i Inštituta Ivan Michler sa slovenske te Restauratorskog zavoda, Primorsko-goranske županije i Udruge Žmergo sa hrvatske strane.

Više o projektu Claustra - Kamenci branici rimskog imperija možete pročitati na [LINKU](#).

